

NORSK KVINNESAKSFORENING

Justis og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Høringsnotat om endringer i straffeloven 1902 og straffeloven 2005 (personforfølgelse, voldtekt og andre seksuelle overgrep, formidling av prostitusjon, forberedelse tiltvangsekteskap, foreldelsesregler mv.)

Norsk Kvinnesaksforening (NKF) har med interesse tatt del av de foreslåtte endringene i straffelovene av 1902 og 2005. Flere av forslagene er en del av regjeringens innsats for å styrke beskyttelsen mot vold og overgrep samtidig som de gjennomfører to konvensjoner utarbeidet i regi av Europarådet i norsk rett slik at Norge kan ratifisere dem

Kvinnesaksforeningen er enig i at det er nødvendig med økt innsats for å beskytte kvinner, menn og barn mot vold og overgrep og kan slutte seg til forslagene i høringsutkastet som gjelder disse spørsmålene. Samtidig vil vi gi uttrykk for vår forbauselse over at straffeloven av 2005 fremdeles ikke er satt i kraft, slik at det i 2013 er nødvendig å flikke på bestemmelsene i straffeloven av 1902 for å gi borgerne den beskyttelsen mot blant annet vold og overgrep som ble innført ved loven av 2005, slik den nå lyder etter lovvedtaket i 2008. Etter NKFs syn er det lite heldig for tilliten til lovgiverne at nye lover, særlig lover som har en slik sentral betydning som straffeloven, ikke blir satt i kraft rimelig raskt. Når situasjonen nå er slik at 2005-loven først forventes satt i kraft mot slutten av inneværende tiår, er foreningen enig i at 1902-loven endres for å muliggjøre norsk ratifikasjon av Europarådets konvensjoner om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner og om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttning og seksuelt misbruk.

NKF er enig med departementet i at gjerningsinnholdet i ”*stalking*” eller personforfølgelse allerede er dekket av andre straffebestemmelser i både 1902-loven og 2005-loven, men etter foreningens syn er det ønskelig at dette fenomenet – som ser ut til å øke – fremover kan rammes av egne bestemmelser i straffeloven. Av de i høringsnotatet skisserte alternative utformingen foretrekker NKF at det andre alternativet legges til grunn, dvs. en tekst utformet etter mønster av det finske forslaget. Norges forpliktelser etter artikkel 34 i Europarådets konvensjon om forebygging og motarbeidning av vald mot kvinner og vald i nære relasjoner vil etter vårt syn best ivaretas da.

Kvinnesaksforeningen er imidlertid ikke enig i forslaget om at offentlig påtale av personforfølgelse skal forutsette både at fornærmede begjærer det og at almene hensyn tilsier det. Det her må være tilstrekkelig at det ved fredskrenkelse foreligger begjæring fra den fornærmede. Og kvinnesaksforeningen kan ikke se at det er grunn til å stille opp særskilte krav til når påtale skal finne sted ved alvorlig personforfølgelse. Oppportunitetsprinsippet vil etter foreningens syn gi tilstrekkelig fleksibilitet her.

Foreningen er også enig i at en ny bestemmelse som rammer grovere tilfeller av personforfølgelse, skal kunne straffes i Norge dersom handlingen er begått i utlandet eller av en person som hører hjemme i Norge.

Norsk Kvinnesaksforening har notert seg at departementet foreslår å endre utformingen av *gjerningsbeskrivelsen i voldtektsbestemmelsene* på bakgrunn av anmodningen fra FNs kvinneskriveringskomité i uttalelsen om Norges åttende rapport. NKF er enig i at norske straffeloven endres på dette punkt, slik at den oppfyller kravene som følger av FNs kvinneskriveringskonvensjon.

Voldtektsbestemmelsen må etter foreningens syn utformes slik at den fanger opp alle tilfeller av ufrivillig seksuell omgang. Kvinnesaksforeningen er likeledes enig i forslaget om å endre samleiedefinisjonen for å sikre et effektivt vern mot alle typer av seksuelle overgrep. NKF går imidlertid mot at det, slik det alternativt er foreslått, skal kreves at fornærmede har "særlige vanskeligheter med å motsette seg handlingen". Vi mener det er tilstrekkelig at vedkommende er ute av stand til å motsette seg handlingen.

All seksuell omgang med barn under 14 år defineres i straffeloven av 2005 som voldtekt. Foreningen er enig i at 1902-loven endres tilsvarende. NKF er videre enig i at det i 1902-loven innføres en bestemmelse om at enkelte slike handlinger mot barn er "kvalifisert seksuell handling". Norsk Kvinnesaksforening er imidlertid i tvil om det er riktig å gjeninnføre barnets alder som et objektivt straffbarhetsvilkår selv om Den europeiske menneskerettsdomstol har åpnet for det. Etter foreningens syn er det ønskelig å opprettholde muligheten for tiltalte til å føre bevis for at vedkommende hadde berettiget grunn til å tro at fornærmede var eldre.

NKF har heller ikke noe å bemerke til forslaget om en særskilt straffebestemmelse som rammer ufrivillig seksuell kontakt. En slik bestemmelse kan fange opp de tilfellene som ikke rammes av den nye gjerningsbeskrivelsen i voldtektsbestemmelsen.

NKF er likeledes enig i at 1902-loven endres slik at den som 2005-loven, rammer det å forlede en person til å reise til et annet land for at personen der skal tvinges til å *inngå ekteskap*.

Norsk Kvinnesaksforening er videre enig i forslagene i høringsutkastet som går ut på å endring av straffelovene for å ramme all *formidling av prostituerte*, herunder aller former for offentliggjøring av tilbud om kjøp og salg av sex.

Oslo, 30. mai 2013

For Norsk Kvinnesaksforening

Karin M. Bruzelius
medlem av arbeidsutvalget